

- 70. výročie SNP
- Ozveny staroslovienčiny
- Živý oheň
- Digitalizácia ľudových tancov
- Hasičské súťaže

70. výročie Slovenského národného povstania

Roky plynú. Tvoria sa nové dejiny, novodobé dejiny, moderné dejiny. Každý z nás však pevne verí, že časy spred sedemdesiatich ôsmich rokov sa nikdy nenavrátia. Časy strachu, bojov, hukotu zbraní, biedy a nedostatku. A preto nesmieme zabudnúť. Tento rok si pripomenieme 70-te výročie týchto ťažkých časov, všetkých odvážnych, ktorí z úprimného presvedčenia šli na možnú smrť. Mnohí z nich padli, mnohí sa nevrátili domov. Česť ich pamiatke. O priebehu SNP sa viac dočítate na strane 2.

Komunálne voľby 2014

Predseda Národnej rady Slovenskej republiky rozhodnutím č. 191/2014 Z. z. vyhlásil voľby do orgánov samosprávy obcí a určil deň ich konania na sobotu 15. novembra 2014. Termín podania kandidátok za starostu a poslancov obecného zastupiteľstva je 21. september 2014.

Komunálne voľby sú v každej obci veľmi dôležité. Dianie v obci, jej smerovanie, nakladanie s finančnými prostriedkami sú nielen v kompetencii starostu, ale hlavne poslancov obecného zastupiteľstva, pretože práve oni majú v rukách rozhodujúcu moc svojím hlasovacím právom. A preto je dôležité, aby obecné zastupiteľstvo tvorili poslanci, ktorým záleží na ich obci a chcú svojou prácou obci pomáhať v jej napredovaní. Nie je dôležité z akej politickej strany poslanci sú, rozhodujúca je vôľa pre obec pracovať, spolupráca s organizáciami činnými v obci, občanmi a ostatnými poslancami a starostom pre dobro obce.

V týchto dňoch máte šancu sa zmobilizovať, kandidovať na poslancov obecného zastupiteľstva bez ohľadu na politické zmysľanie a spoluprácou máte možnosť prispieť k rozvoju obce.

rr

Náročné leto Breziniek

Leto je nielen obdobím dovolení, prázdnin a oddychu. Leto je aj plné podujatí a festivalov. Každý víkend sa niekde koná folklórne podujatie. Teší nás, že naše Brezinky, či už detské alebo tie väčšie, sa pravidelne mnohých zúčastňujú. No nie je to však také jednoduché, ako to v konečnom efekte na javisku alebo v televízii vyzerá. Sú to precestované hodiny, prečkané hodiny na generálky a potom na samotné vystúpenia. Hodiny a dni mimo domu. Kufre plné krojov, ktoré treba po každom raze dať do poriadku.

Klobúk dolu za ochotu, snahu a vytrvalosť. Čo všetko stihli Brezinky za uplynulý mesiac

absolvovať, si môžete prečítať na tretej strane.

rr

Obvodný pozemkový úrad v Brezne Upozorňuje a vyzýva

Každého vlastníka, nájomcu a správcu poľnohospodárskej pôdy, aby zabezpečili základnú starostlivosť o poľnohospodársku pôdu ako to ustanovuje § 3 zákona č.220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov .

Každý vlastník, nájomca a správca poľnohospodárskej pôdy je povinný:

1/ vykonávať

agrotechnické opatrenia zamerané na ochranu a zachovanie kvalitatívnych vlastností poľnohospodárskej pôdy a na ochranu pred jej poškodením a degradáciou;

2/ predchádzať výskytu a šíreniu burín;

3/ zabezpečiť využívanie poľnohospodárskej pôdy tak, aby nebola ohrozená ekologická stabilita územia a bola zachovaná funkčná spätosť prírodných procesov v krajinom prostredí;

4/ usporiadať a zosúladiť poľnohospodársky druh pozemku s jeho evidenciou v katastrí. Zároveň upozorňujeme občanov, že na internetovej stránke MP SR bola zverejnená výzva, aby občania svoje poznatky o neobhospodarovanej pôde nahlasovali na internetový portál na stránke www.mpsr.sk – Informačné nástroje – Agroforum – fórum o využívaní poľnohospodárskej pôdy.

V zmysle právnych predpisov budú za porušovanie ustanovení § 3 zákona vyvodzované dôsledky.

Hasičské súťaže sa rozbehli

Ani naši hasiči počas leta nezahájajú. Absolvujú jedny preteky za druhými. Teší nás, že sa neustále zlepšujú a prinášajú domov lepšie a lepšie umiestnenia. Cesta je správna, našliapnuté majú dobre a malí plameniari so staršími nech vytrvávajú až do dospelosti. Všetkému je potrebné prinášať obeť. Svoj voľný čas, osobný program, riešenia problémov a starostí. No výsledky určite stoja za to. O práci našich hasičov, súťažiach a projektoch sa dočítate na strane 4.

rr

Naši jubilanti

u mesiaci august

Mária Saksová, SNP 105, 91 r.

Magdaléna Obrtancová, Nálepka 21, 85 r.

Dnes sa dožívate krásnej chvíle,
Prešli ste životom predlhé mile
Prešli ste krajinou bolesti, lásky
Dovoľte nevidieť na tvári vrásky
Neraz ste zdolali brody i rieky
Bud'te šťastné ešte dlhé roky.

Oslávenkyňiam želáme
pevné zdravie a životného optimizmu
do ďalších rokov života.

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

júl 2014

Narodení: Harvan Oliver, Hronská 32
Pušková Natália, Hronská 16
Muchová Sofia, Ždiarska 17
Prihlásení: Mgr. Kubušová Martina, Bernolákova 45
Andrej Peter, Janka Kráľa 18
Mgr. Endreková Jana -,-
Endreková Veronika -,-
Odhlásení: 0
Zomretí: Pruknerová Martina, Osloboditeľov 6, 37 r.
Mináriková Mária, Jánošíkova 29, 77 r.
Molčan Jozef, Sládkovičova 29, 62 r.
Hrablay Ján, Clementisova 3, 56 r.

Počet obyvateľov k 31. 07. 2014 - 2991

SPOMÍNANIE

Zavrel si oči, srdce prestalo biť,
aj keď sa ti tak veľmi chcelo žiť.
Smútok a ticho dolieha na náš dom,
veľmi nám chýbaš, otec drahý v ňom.
To že sa rana zahojí,
je len klamné zdanie,
v srdci nám bolesť zostala
a tiché spomínanie.

Dňa 20. augusta uplynie 30 rokov od úmrtia nášho drahého otca a starého otca

Štefana Ocela

S láskou a úctou spomína nevesta Božena s deťmi, dcéry Emília a Anna s rodinami a ostatná rodina.

...

Bolesťou unavený, tíško si zaspal,
zanechajúc všetkých a všetko, čo si mal rád.
Hoci si odišiel bez slova a na rozlúčku nebol čas,
spomienka na Teba, ocko náš, zostane navždy v nás.

Dňa 7. augusta uplynulo 7 rokov odvtedy
ako nás opustil náš otec, starý otec a prastarý otec

Ján Šandor

a 12. augusta sme si pripomenuli jeho nedežité 80-te narodeniny

S láskou a vďakou spomínajú
dcéry Janka a Milka s rodinami

Podakovanie

Ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom, susedom a známym, ktorí dňa 6. júla odprevadili na poslednej ceste našu drahú zosnulú

Martinku Pruknerovú.

Za kvetinové dary a prejavy sústrasti, za pomoc ochotných priateľov a známych ďakuje manžel, syn Samko a ostatná smútiaca rodina.

70. výročie Slovenského národného povstania

Slovenské národné povstanie bolo neoddeliteľnou súčasťou európskej protifašistickej rezistencie. Na pozadí dnešných integračných snáh v Európe je inšpirujúca účasť 32 národov a národností v SNP.

Vojenské úspechy spojeneckých mocností v rokoch 1943 - 1944 znamenali strategický prelom vo vojne. To pozitívne ovplyvnilo domáci odboj a decembri 1943 vznikla Slovenská národná rada, ktorá spájala antifašistické sily na Slovensku. SNR prijala programový dokument nazvaný Vianočná dohoda, v ktorom sa zakotvili ciele odbojovej činnosti na Slovensku. Do centra pozornosti sa automaticky dostala slovenská armáda, s ktorou kalkulovala aj exilová vláda v Londýne. Napriek tomu, že Slovenský štát bol prakticky považovaný za nemecký satelit, v roku 1944 už armáda ako celok prestávala byť oporou režimu a rozpracovávali sa predstavy využitia slovenského priestoru v boji proti nemeckému fašizmu. Aktuálnou sa stala aj otázka umožnenia rýchleho postupu sovietskych jednotiek cez naše územie. Urýchlene prebiehajúce rokovania s predstaviteľmi ilegálnych vojenských zoskupení umožnili vytvorenie Vojenského ústredia na čele s podplukovníkom Jánom Golianom. Prvou úlohou vojenského ústredia bolo vypracovanie plánu ozbrojeného vystúpenia vojska za podpory civilných zložiek a obyvateľstva.

Od jari 1944 do spoločenského hnutia na Slovensku zasiahli aj dôsledky rozvoja partizánskeho hnutia. Do činnosti partizánskych jednotiek sa aktívne zapájali dezertéri z armády, rasovo prenasledovaní a sovietski vojnoví zajatci. Rozmach partizánskeho hnutia znepokojenú vládu donútil vyhlásiť stanéné právo. Na nátlak nemeckého veľvyslanca prezident Dr. Tiso súhlasil s príchodom okupačných jednotiek na Slovensko. Stalo sa

tak 29. augusta 1944 v doobedňajších hodinách. Veliteľ ilegálneho vojenského ústredia vydal rozkaz na branný odpor armády. Začala sa Slovenské národné povstanie. Východoslovenské divízie boli okamžitým zásahom Wehrmachtu odzbrojené a porazené. Fašistické vojská obsadili hlavné mesto a značné priestory na západnom a východnom Slovensku. Ráno 30. augusta 1944 povstalecké jednotky prišli do Banskej Bystrice, ktorá sa stala politickým a ekonomickým centrom povstania. Prvé boje sa uskutočnili v Strečnianskej tiesňave. Po poslednej mobilizácii počet povstalcov vzrástol na 60 000.

Povstalecké vojská bojovali pod názvom 1. československá armáda na Slovensku. Do 7. októbra 1944 bol veliteľom tejto armády generál Ján Golian, neskôr ho na tomto poste vystriedal generál Rudolf Viest. Prvá etapa obrany povstaleckého teritória trvala od začiatku povstania do 10. septembra 1944. V tejto etape dosiahli povstalci stabilizáciu frontu. V druhej etape, ktorá trvala od 10. septembra 1944 do 18. októbra 1944, prichádza na slovenské územie zo Sovietskeho zväzu 1. čs. letecký stíhací pluk a 2. čs. paradesančná brigáda. Tretia etapa trvala od 18. októbra 1944 do obsadenia Banskej Bystrice okupačnými jednotkami, kedy prebehla generálna nemecká ofenzíva na povstalecké územie z Maďarska.

V septembri 1944 prebrala správu povstaleckého územia Slovenská národná rada. Stala sa vrcholným politickým, zákonodárnym a výkonným orgánom. V obciach a mestách sa začali formovať revolučné národné výbory. Po

čas povstania pri Veliteľstve 1. čs. armády na Slovensku pôsobili aj vojenské misie spojeneckých mocností: sovietska misia 1. UF pod velením mjr. Ivana Ivanoviča Skripku-Studenského, americká vojenská misia s por. Jamesom Holtom Greenom a britská misia s mjr. Sehmmerom. Veliteľom oddielu francúzskych partizánov bol Georgez Barazer de Lannurien. Povstania sa zúčastnili príslušníci 32 národov a národností.

Východokarpatskou operáciou 1. A 4. UF (8.9.1944 - 20.10.1944) sa začalo priame oslobodzovanie nášho územia. Jej súčasťou bola Karpatsko-duklianska operácia, ktorá predstavovala hlavnú pomoc SNP. Vojská 1. čs. armádneho zboru sa vyznamenali v bojoch o mesto Dukla a Duklianský priechod 6.10. 1944 prekročili čs. štátnu hranicu.

Na konci októbra 1944 SNR, Rada na obranu Slovenska a Veliteľstvo 1. čs. armády rozhodli o ústupe do hôr a prechode povstalcov na partizánsky spôsob boja. Dňa 27.10. 1944 jednotky SS vstúpili do Banskej Bystrice. Po ústupe do hôr sa začalo obdobie krutého teroru a krvavých represálií proti účastníkom SNP, ich rodinným príslušníkom, ale aj nevinnému civilnému obyvateľstvu. Fašisti na území Slovenska vypálili 93 obcí a vo vojne sa v 211 masových hrobách našlo 5 304 obetí. Dňa 3. novembra 1944 boli v Pohronskom Bukovci zajatí povstaleckí generáli Golian a Viest, neskôr boli vypočúvaní v Banskej Bystrici, Bratislave a Berlíne. Boli popravení na neznámom mieste.

Na oslobodzovaní Československa sa podieľali jednotky Červenej armády, 1. čs. armádneho zboru v ZSSR, armády Rumunska, Poľska a USA. Oslobodením Prahy 9.5. 1945 skončila 2. svetová vojna v Európe. D.Ď zdroj: wikipédia

Ozveny staroslovienciny pod Kráľovou Hoľou

Jubilejný 20. ročník tohto podujatia sa konal 19. júla 2014 v Telgárte. Program začínal stretnutím pri prameni Hrona, pokračuje spievaním Na kráľovej holi, ďalej prehliadkou chrámových spevov v gréckokatolíckom kostole a večer program vyvrcholil galaprogramom v kultúrnom dome, kde sa predviedli spevácke zbory a folklórne skupiny.

Naša FSK Brezinky sa prezentovala so svojim speváckym vstupom v kostole a v programe folklórnych skupín v kultúrnom dome. Po speváckych zboroch zo Závadky, Telgártu, Čemerného, Vranova nad Topľou, festival vyvrcholil programom folklórnych skupín

z Vernára, Gemerskej Polomy, Východnej, Šumiaca, Rimavskej Soboty, Torsyiek a Telgártu. Spoločná pieseň Mnohaja lit

a spokojný úsmev na tvárach divákov uzavreli toto nádherné podujatie.

Marta Pisárová

Brezinky ďakujú

Touto cestou by sme sa veľmi radi poďakovali pani Anne Rolkovej za darovanú súčasti kroja pre našich súboristov. Určite ich využijeme v našich programoch. Sme obzvlášť potešení, že sa nájdú ľudia, ktorí svoj vzťah k ľudovému umeniu a práci našich starých mám a otcov prejavujú úctou k ich dielam tak, že súčasti krojov udržiavajú v perfektnom stave a keď ich nepotrebnú, darujú ich tým, ktorí naše tradície nesú ďalej. Tak ako pani Anna Rolková. Srdečne ďakujeme.

Pod týmto názvom pripravila Andrea Jágerová zo zvolenského osvetového strediska program na Podpolianske slávnosti v Detve 11. júla. V tomto programe účinkovali aj naše Brezinky a toto tematicky náročné vystúpenie zvládli veľmi dobre. Oheň ako symbol sa niesol celým programom. Dôležitosť ohňa v ľudskom živote vám ozrejmieme slovami pani Jágerovej, ktoré sa ako sprievodné slovo nieslo z úst Igora Kovačiča celým programom.

Oheň predstavuje energiu a silu, dáva nám svetlo k životu a teplo. Odpradáva bol mocným nástrojom, vďaka ktorému sme mohli rozvinúť spoločnosť a inteligenciu na dnešnú úroveň. Plnil magickú očistnú a ochrannú funkciu

la hlava, alebo mu bolo zle, vzalo sa do hrnca uhlíkou zo šporhelta, na to troška svetenej vodi, urobila sa para a tú paru mau porobení vdichovať a potom to prešlo. Alebo ket sa dakomu čkalo...

Keď sa prišlo na jar na salaš, prvu sa miselo ohen klást. To bolo samuo prvu a miselo sa merkuvať, abi do jaseňi nezdochou. Božechrán! No a z prvej pahrebi sa zalo uhlíkou do hrnca, na to sa dala chvijina, abi to kaďilo, posvätených bilinkou a bača šieu okiadzať košiar, abi boli ouce ochráneňi od stríg a ot fšetkíeho zlieho. Na fšetkých sváhách sa okedílo a potom sa miselo posvätiť svätenu vodou. Až potom sa šlo poprvu dojit.

„Živý“ oheň

v rodinných i výročných obradoch, využíval sa v liečiteľstve, vo veštách a predpovediach.

Oheň. Odpradáva bol energiou, silou, mal veľkú moc. Ľudia verili, že očisťuje a ochraňuje. Používal sa i v liečiteľstve a pri veštení budúcnosti. Bol posvätným živlom a ľudia ho ctili. Verilo sa, že kto do ohňa hodí nečistoty, môže ho stihnúť požiar. Ten istý trest mal stihnúť aj toho, kto by oheň pomociť a tomu, kto do ohňa odpľul, mali opuchnúť ústa. Ohňu sa obetovali dary. Hádzalo sa doň z každého jedla alebo sa hodilo kúsok z cesta, keď sa piekol chlieb. Najväčší bol živý oheň. Roznecoval sa kresadlom. Bolo zápaliek, ale ľudia verili, že ak ho roznieť pomocou kremeňa, oheň ich ochrá-

Ket sa na Hromnice posviacali sviece, gaždina si f kostele nakvapkala z horiacej sviečky do motlítebnjej kniski troha vosku. Ten potom zoškrabala a dala doň lanového semiacka a odložila na siať. To malo ľan ochrániť pred búrkou a pret krupobitím.

A ket hrmelo a išla búrka, tak sa zapálila tota hromnícka sviečka, uďieralo sa pestou o célo a tri rázi sa odriekalo: Moja hláuka kamená, nedajze mi hrmenia... Hromnicná Pana Mária, ochranuj tento dom od hromu a blesku...

To sa tak verilo, že kto nemohu umret, zapálila sa hromnícka a s nou sa chodilo okolo umierajúceho. Trikrát. Malo mu to pomocť v tom jeho trápení. A ket už bou umreťi, sviece sa zapaluváli okolo truhli a tie potom horeli aj cestou na cmiter až dokonca. Dušu bolo treba riadne viprevidiť a svetlo sviece ukazovalo duši cestu.

Oheň bol súčasťou slávností letného slnovratu. Tie pripadali na deň sv. Jána Krstiteľa, teda na 24. júna. A keďže najvýznamnejším symbolom slnka našich predkov bol oheň, na celom území Slovenska sa v tento deň páliť jánske vatry. Najstaršie záznamy hovoria, že ich zakladanie malo prívolať dažď, no jánskym ohňom sa pripisoval aj blahodarný účinok na zdravie a silu človeka. Nepochybne s tým súvisí ich preskakovanie. Starí Slovania na ochranu pred chorobami bežne praktizovali preskakovanie akýchkoľvek vatier alebo

bo sa uplatňovalo prevádzanie stáda dobytky cez pahrebu pred prvou jarnou pašou.

Okrem zakladania vatier sa na Jána chodilo po dedine a po chotároch s faklami, lampášmi, horiacimi metlami. Krútilo sa horiacimi telesami alebo sa spúšťali dolu kopcom. V Polomke sa pred polnocou krútilo horiacimi buksičkami.

A práve túto časť magickej sily ohňa stvárnili naši mladí súboristi priamo medzi dvákmí detvianskeho amfiteátra. Ženy a dievky v smútočných krojoch, ktoré napriek čiernej vyžarovali zo seba krásu, stvárnili odprevádzanie mŕtveho v tomto programe.

Symbol ohňa svieca na svadbe, na Hromnice, lampáše svietili, keď sa išlo na muziku. Naše nevesty v prestieradle a smútočné kroje si získali svojich obdivovateľov. Balada „Zdola cinterina“, ktorú nám zaspievala teta od Kobzika až mrazila.

Celý program mal neuveriteľnú atmosféru nielen pre folklórne umenie všetkých účinkujúcich súborov (FS Váh z Liptovského Mikuláša, FS Detva z Detvy, Podpofancec z Detvy, FSK Javorníček z Hvoznic, FSK Brezinky z Polomy, FSK Likava z Likavy, Anna a Dominika Margetová), ale pre zaujímavé spracovanie tejto náročnej témy. Zo „živého“ ohňa priamo na javisku sálala žiara, teplo, svetlo, ale aj úžasná energia, ktorá naplnila každú vnímavú dušu. Ďakujeme autorke programu Andrei Jágerovej, účinkujúcim súborom a hlavne našim Brezinkám za tento hodnotný zážitok.

Andrea Jágerová,
Diana Ďurčenková

Folklórne slávnosti pod Poľanou v Detve

49. ročník slávností sa začal v piatok 11.7.2014 prívítankou domácich folkloristov. Pokračoval scénickým programom „Živý oheň“, v ktorom Brezinky s ostatnými kolektívami stvárnili používanie ohňa v našom živote.

V nedeľu patrí scéna amfiteátra tradične krajanom, Slovákom z rôznych krajín Európy a galaprogramu, ktorý tvorí príerez trojdňového maratónu spevu a tanca. Na naše vystúpenie v programe „Ešte jednu na rozchodnú“, sme cestovali už ráno o siedmej, pretože dopoludnie patrí generálke programu. Potom už len naobedovať a povinne navštíviť tradičný ľudový jarmok a prikúpiť dejakie darominy. Pokochať sa kultúrou a tradíciami obcí v areáli „Naše dediny“ a bolo sa nám treba pripraviť na vystúpenie. Veľmi sa nám nechcelo do krojov, lebo slniečko si na nás riadne posvietilo, ale furt lepšie ako v daždi.

Čakanie sme si všelijak krátli. Obdivovali sme kroje

a výkony našich krajanov v ich svadobnom programe. Fotili sa ostošesť – pri voze, na voze, podajedni aj vo voze – lebo svadobčania v ňom periny vezli. Do peknej atmosféry festivalu sme prispeli našim tanečným obrázkom „Na muzike“. Zaplnený „amfiteáter“ – ako Ferko Sojka volav, sa všetkým účinkujúcim odvdáčil „tľapkaním po stojačky“ – to zas Milan takto vymyslel. No a potom že sa varí neoplatilo celý deň čakať na takúto poctu. Takto spokojní a aj najedení, lebo sme sa v Sihlej na dobrý chliebik a poplameník zastavili, sme detviansky festival ukončili.

M. Pisárová

Digitalizácia ľudových tancov

Digitalizačné centrum múzea SNP v Banskej Bystrici nás ako ostatné dediny Horehronia oslovilo o zdokumentovanie tancov v našej obci. Z prvého stretnutia s organizátormi tohto projektu vznikla požiadavka zdokumentovať hru bývalých muzikantov, kolesové tance, koleso pred zavíjanou, párové tance, tance ponad fľašku, rómske tance (sa nepodarilo zabezpečiť pre neochotu rómskych občanov), zvyky na Jána, vynášanie Marejny v prevedení starších tanečníkov ako aj terajších súboristov.

V stredu večer 16. júla sa nahrávací štáb presunul z Vernára k nám na vlek. (Čo vám poviem, na vleku ešte z nich nikto nebol a keďže už bolo tmejši, nevšimli si navádzajúcu tabuľu a zamierili si to hore ku Dušanovi, ešte že vymysleli tie mobility...) Tu bola pripravená jánska vatra. Dievčatá, chlapi

tak kolena neboleli“ a „Že by sa piruľa pod jazyk zišla“, ale to len tak, žeby sa kus zasmiali. Na rad prišli bývalí hudobníci – ujo od Ďuríka, ujo od Jagerčička a Ferko Barančok- ktorým tiež nič nedarovali. Hrou na ústne harmoniky ujo Ferko Ďurčenka a ujo od Jagerčička uzavreli pomyselnú prvú časť.

Všetkým vám patrí veľké poďakovanie a uznanie z apredvedený výkon. A slová: „ Že prečo je toto všetko skryté a neukážeme to divákovi“ to vystihli. Ako zadosťučinenie by malo byť, že budeme všetci spomenutí v záverečných titulokoch tohto materiálu. Pre opätovné opakovanie klapy, nastal v našom nahrávaní časový sklz, pretože sa nahrávali vstupy z Bacúcha a Závadky. Preto až ku večeru prišli na rad súčasní súboristi. Ale keďže my sme kuštičok mladší a vycvičením nekonečným čakaním na festivaloch a z Kapu-

ni od všetkého zlého. Takto sa *nielilo* na Veľkú noc a na Štedrý deň a oheň nesmel vyhasnúť, lebo inak by sa zle vodilo.

No oheň to bol pre ľudí predovšetkým svetlo. Nebolo elektriky. Svetlilo sa lampášmi a petrolejkami. Dnes nám na cestách a po chodníkoch svietia pouličné lampy. Ľuďom dakedy svietili hviezdy a mesiac a keď bolo zamračené a mládenec šiel na *fraj*, vzal do ruky lampáš a *tašiel*.

Svietilo sa petrolejkami, ale kde nebolo na petrolejlik, tam bola len sviečka. Pri nej sa odbavovala všetka roboty. Pri sviečkach sa priadlo, tkalo, vyšívalo. A ako nadrobno! Ľudia spájali sviecu s trvaním života. Dohárajúca svieca znamenala blížiacu sa smrť, alebo koniec niečoho. Svieca mala dôležitú úlohu i pri liečení chorých a používala sa aj ako ochrana. Na to slúžila predovšetkým hromnicná svieca. U kresťanov sa dávala posvätiť na deň Hromnic, teda 2. februára. Hromnička, tak túto sviecu volali, dnes ju mnohé staršie ženy ešte používajú. Chránila pred búrkou, nosila sa na vádzku a používala sa aj pri sobáší.

Oheň sa používal aj v liečiteľstve. Staršie ženy tak vraveli, že ak sa handrička po utretí vredov spálila, choroba mala pomínúť. Na odháňanie všetkých chorôb a neuhov z človeka bolo však najúčinnnejšie okiadzanie. To vám malo presne stanovené pravidlá, ktoré sa prisne rešpektovali. Okiadzalo sa keď boleli zuby, keď bola besnota, mor alebo keď mal dakto porobenuo.

Ket tak dakomu prišlo zočú a veľmi ho bole-

a chlapi s buksičkami sa snažili vytvoriť atmosféru „ pálenia jánskych ohňov“. Nad dedinou sa ozývalo „ Na sviatoho Jána, keď som vodu brala...“ a opakoval sa úvodný obraz niekoľkokrát, kým sa nešlo na ostro. Že to nie je jednoduché, naši aktéri pochopili hneď a s týmto pocitom sa v pozdnej hodine pripravili na nasledujúci deň.

Štvrtkové nahrávanie začalo pri Hrone, kde mladé dievčatá nahráli vynášanie Marejny. V kultúrnom dome pokračovali naši starší tanečníci, ktorých sa, len tak mimochodom, zišlo najviac v rámci okolitých dedín. Krásne vyobliekani v šakovakých krojoch splnili nahrávaciu misiu na jednotku. Nerátajúc s tým, že obraz sa bude opakovať viackrát, sa takto pekne vyobliekani aj patrične spotili a miestami bulo čuť: „Že keby

Záverom všetkým tlmočím veľké poďakovanie od hlavných aktérov za trpezlivosť, disciplínu a hlavne za veľkú snahu. Spoločne sme odovzdali a zanechali kus našich tradícií pre tých, ktorí raz budú chcieť použiť naše tance, či už pre učebné potreby alebo len tak pre radosť. Celý nahratý materiál bude archivovaný a dostupný aj pre naše použitie a tých, ktorí oň požiadajú.

Marta Pisárová

Hasičské súťaže sa rozbehli

14.7.2014

Konalo sa okresné kolo previerok pripravenosti hasičských družstiev v Nemeckej. DHZ Polomka vyslala družstvo mužov a dorastencov. Na veľké prekvapenie po viacerých chybičkách v súťažných disciplínach sa obe družstvá umiestnili na 1. mieste vo svojej kategórii. Súťažilo sa v dvoch disciplínach - štafeta 8x50m a v požiarom útoku s vodou, časy z oboch disciplín sa spočítavali. DHY Polomka

ako posledné súťažné družstvo dokončilo svoj útok s časom 18,60 a na veľkú radosť zistili, že sú na 1. mieste. Počas stáčania hadíc po útoku svietilo na časomiere 17,41 tak mužom nezostávalo nič iné, len pomsta a okúpali dorastencov v nádrži s vodou. Keďže mládež mala veľa energie, tak sme ich prihlásili na nočnú súťaž v Koši neďaleko Prievidze, tu však svoj útok nedokončili. Po odsúťaženi sme sa spolu s družstvom z Dolných Ozo-

na súťaž vyslala aj 5 rozhodcov: Bučka Františka, Ondriša Mareka, Ondriša Michala, Muška Františka a Rozmanov Zdenku.

21.7.2014

Doobedie dorastenci strávili na súťaži v Badine, kde obsadili 4. miesto. Večer sa družstvo mužov a dorastencov presunulo na nočnú súťaž do Spišského Bystrého. Muži sa umiestnili na 5. miesto s časom 19,81 a dorastenci v tej istej kategórii na 6. mieste s časom 19,89.

28.7.2014

Týmto víkendom sa nám začali tri bláznivé týždne. Ráno sme cestovali do Lehoty pod Vtáčnikom, kde sa náš člen, Matúš Tokár, zúčastnil na ligovej súťaži, kde doplnil tím DHZ Dolné Ozorovce. Poobede sa družstvo dorastencov zúčastnilo na súťaži v Dežericiach, okres Bánovce nad Bebravou. Dorastenci sa umiestnili na 18. mieste s časom 17,42. Večer sa družstvo mužov a dorastencov zúčastnilo na najväčšej nočnej hasičskej súťaži v Šištove. Muži skúsili štastie v športovej kategórii. Svoj útok však nedokončili. Dorastenci boli v kategórii klasika objem do 1500 cm³ mašinu im požičalo DHZ Dolné Ozorovce. Umiestnili sa na 1. mieste s časom 18,80. Domov si doniesli veľkú putovnú sochu sv. Floriána za najlepší čas v ich kategórii. Po skončení súťaže sme si naložili prehľadné nádrže domov, kde sme začali prípravu na našu nočnú hasičskú súťaž.

12.7.2014

Časť družstva mužov sa ráno vybrala do Dolných Ozoroviec, kde sme museli dopraviť zapožičané nádrže. Z tohto dôvodu sa družstvo nezúčastnilo na druhom ligovom kole na Šumiaci. Dorastenci cestovali na Šumiaci, kde sa umiestnili na 2. mieste s časom 16,92 do ligy sa im započítali body za 2. miesto. Po odbehnutí útokov sa zrýchlene presunuli cez stredné Slovensko do Dolných Ozoroviec. Dorastenci sa v športovej kategórii vo veľkej konkurencii umiestnili na 6. mieste s časom 16,39 a muži na 9. mieste. Domáci nám ponúkli možnosť pretekať aj v klasickej kategórii s ich mašinou s objemom 150cm³. Muži

roviec pobrali do Kultúrneho domu oddýchnuť si po náročnom dni aby sme sa na druhý deň mohli pobrať domov.

19.7.2014

Dorastenci vycestovali na pohárovú súťaž, ktorú organizovali obce Trnava Hora - Jainá, kde rozbehli svoj životný pokus v hasičskom útoku s vodou, ktorý mohol skončiť s časom 14,40 nebyť problémom na pravom prúde. A tak aspoň ľavý prúd, v podaní Petra Šuchaňa, ktorý získal cenu najrýchlejšieho prúdiara súťaže. Celkovo sa družstvo umiestnilo na 4. miesto s časom 16,38.

26.7.2014

Muži a dorastenci si spravili celodenný výlet na súťaži v Lučatini. Muži dokázali, že nepatria do starého železa a uchmatli 3. miesto s časom 16,25. Dorastenci skončili na 5. mieste s časom 17,06. Spapali sme rezníky, ktoré sme si vyprázili a už sme sa pripravovali na nočnú súťaž v Sielnici. Muži dosiahli v prvom kole čas 16,88 a prinieslo im to dočasne 1. miesto. Na štart prvého kola sa postavili naši dorastenci a vyfúkli nádej mužov na 1. miesto - dosiahli čas 16,80. V druhom kole sa časy výrazne zmenili. Pred druhým útokom dorastencov sa spustil strašný lejak, keďže ich 1. miesto nik neohrozil, rozhodli sa na druhý útok nenastúpiť.

2.8.2014

Pohárová súťaž na Čiernom Balogu časť Medveďovo. Povolené boli len mašiny bez športovej úpravy a v rámci zachovania dobrých vzťahov sme nechali našu mašinu doma. Oprášili sme našu „starú“ RS12 a vycestovali sme. Tu sme dokázali, že aj so slabšou a staršou mašinou sa dá spraviť dobrý čas. Dorastenci sa umiestnili na 2. mieste s časom 19,70. Muži skončili na 5. mieste s časom 22,40.

Plamienky vo svete

Dňa 21.7.2014 sa družstvo Plameň Polomka zúčastnilo na krajskom kole hry Plameň v Banskej Štiavnici. Súťažné družstvo v zložení Štulrajter Adam, Berki Adrián, Šuchaň Jozef, Bošela Maroš, Ďurčo Cyril, Divok Tomáš, Kubajda Denis, Fedor Peter, Homola

Matúš, Ševc Adrián sa v CTIF útoku umiestnili na 7. mieste v rámci Banskobystrického kraja. V požiarom útoku s vodou sa umiestnili na 3. mieste. Každá prehra nás posúva dopredu a veríme, že o rok budeme múdrejší a silnejší súper.

Memoriál Michala Ocela

Sobota 5.7.2014 patrila na Polomke hasičskému športu. Po týždňových prípravách sme poobede začali súťaž hasičskej mládeže Plameň. Súťaž sa konala v rámci projektu „Čo páli, uhasíme“, ktorý vypracoval Kamil Ševc. Projekt bol spolufinancovaný zo zdrojov EÚ. Na súťaži sa zúčastnili družstvá ktoré súťažili v požiarom útoku s vodou. Na 1. mieste sa umiestnili starší chlapci z Polomky v zložení Ďurčo Cyril, Fedor Peter, Hrablay Norbert, Kubajda Denis, Bošela Maroš, Divok Tomáš, Šuchaň Jozef, Ševc Adrián. Druhú priečku obsadili mladší chlapci z Polomky v zložení Hájik Marcel, Račák Adam, Komola Matúš, Ďurčo Patrik, Čverha Sebastián, Štulrajter Adam, Berki Adrián, Siviček Samuel. Tretie miesto obsadili dievčatá z Nemeckej a 4. miesto patrilo chlapcom z DHZ Závadky nad Hronom. Všetky zúčastnené družstvá dostali sladkú kyticu. Dúfam, že o rok sa stretne v hojnejšom počte. Pokračovali sme súťažou mini železný hasič, ktorú organizovala Michaela Kašťanová, v rámci svojho projektu KomPrax s názvom „Uznaj hasiča!“. Projekt bol spolufinancovaný zo zdrojov EÚ. Súťažilo sa v štyroch kategóriách (škólar, ZŠ I. stupeň, ZŠ II. stupeň a odvážnych). Prvý traja v každej kategórii získali sladkú kyticu a medailu. O súťaž mini železný hasič bol prejavovaný veľký záujem. Zúčastnilo sa viac ako 100 súťažiacich. Každý účastník získal sladkú odmenu a účastnícky list ako pamiatku na účasť v súťaži. Výhercovia jednotlivých kategórií: Škólar: 1. Silvia Šuchaňová, 2. Dominik Viglaš, 3. Oliver Černák

stupeň: 1. Lenka Šuchaňová, 2. Samuel Siviček, 3. Matúš Jambrich
stupeň: 1. Patrik Horvath, 2. Dominika Motošková, 3. Adrian Ševc

Po vyhlásení a odmenení víťazov nasledovali ukážky poskytnutia prvej pomoci, ktoré viedla doktorka Gorduličová v spolupráci s profesionálnymi hasičmi z Pohorelej, ktorí vyslobodili zraneného z vraku auta. Vrak začal následne horieť a profesionálny hasičský tím z Pohorelej ho uhasil. Hasiči sa po skončení ukážok chvíľu zdržali a každý si mohol obzrieť výbavu ich požiarneho vozidla. Program pre najmenších, ale aj najstarších ukončili ukážky policajtov z odboru kynológie (psovodi). Ukázali nám hľadanie drog, zbraní, zneškodnenie páchatelov za pomoci policajných psov. Všetkým zúčastneným na ukážkach sa chceme poďakovať. Po krátkej prestávke organizátorov sme sa vybrali v sprievode Jána Ocela na cintorín položiť veniec a zapáliť kahanec na hrob Michala Ocela. Po utení si pamiatky Michala Ocela sa začali zbierať súťažné družstvá z blízka ale aj ďaleka. Tento rok na sa nočnej hasičskej súťaži zúčastnilo rekordných 40 družstiev a približne 1000 divákov. Súťaž sme otvorili hasičskou fontánou, ktorú si natrénovali naši Plameniaci. Súťažilo sa do skorých ranných hodín.

Súťaž sa otvorila hasičskou fontánou, ktorú si natrénovali naši Plameniaci. Súťažilo sa do skorých ranných hodín.

VÝSLEDKOVÁ LISTINA:

Muži - klasika:

1. miesto: Dolná Lehota (22,48)
2. miesto: Brezno-mesto (24,96)
3. miesto: Šumiaci (26,33)

Muži - šport:

1. miesto: Polomka (15,51)
2. miesto: Bystrá (15,62)
3. miesto: Kružno (15,97)

Veteráni:

1. miesto: Šumiaci (39,83)
2. miesto: Polomka (N)

Ženy - klasika:

1. miesto: Dolná Lehota (23,83)
2. miesto: Medveďovo (N)

Ženy - šport:

1. miesto: Hranovnica (18,89)
2. miesto: Mučín (34,94)
3. miesto: Gašparovo (35,85)

Tréningové ihrisko pre hasičov

Dobrovoľní hasiči v Polomke dlhodobo uvažovali ako si uľahčiť podmienky na tréningovanie. Nápad bol, už len získať finančné prostriedky... Päťica chlapcov obetovala dva víkendy zo svojho voľného času a strávila ich na vzdelávacom projekte KomPrax. Naši pozemky, ktoré patria obci Polomka, napísali žiadosť o užívanie pozemkov, ktorú obec schválila. Pozemky sa nachádzajú na vstupe do Žiarskej doliny. Šuchaň Peter vypracoval projekt s názvom „Aj hasiči majú svoje smelé plány“. Objednal si výkopové práce u obci a za pomoci techniky a dobrovoľníkov zrovnal nerovný povrch. Bučko Dominik vypracoval projekt „Zlepšenie podmienok tréningovania hasičského športu“ a v rámci projektu spevnil pozemok tréningovej trate skalami, zakúpil koberec, ktorý bude slúžiť na odvádzanie vody po skončení tréningovania. Šandor Kristián s projektom „Zelená je tráva, každý hasič vyhráva“ za pomoci kamarátov zasial do pripravenej pôdy trávu. Keďže sa pozemok nachádza na mieste prechodu chovného dobytku, bolo treba trať oplotiť, aby ju dobytok neznečistoval. Šuchaň Jakub vypracoval projekt „Vybudovanie oplotenia hasičskej tréningovej trate v Polomke“ a s kamarátmi oplotil tréningovú trať. Trať bola hotová, už len dostať vodu na trať do nádrže, aby bolo s čím trénovať. Kubajda Adrián myslel aj na to, a vypracoval projekt s príznačným názvom „Voda pre hasičov“. Na vybudovanej protipožiarnej nádrži v mieste výstupu vytvorili ventil, na ktorý sa napoja hasičské hadice, ktoré dovedú vodu až na ihrisko. Počas prípravných prác dobrovoľní hasiči vyčistili nádrž od skál a zeminy, ktoré sa v nádrži nazbierali. Prosíme občanov, aby neznečisťovali nádrž hádzaním skál do vody. Prosíme rešpektujte to, že sme si vybudovali miesto, kde niko-

mu nezavadzime, nepoškodujeme trávnik... Nepúšťajte Váš dobytok na našu zarastajúcu trávnatú plochu, nezahadzujte nám na ihrisko odpad, neberte nám z ihriska zem... Tréningové ihrisko neslúži len terajším aktívnym hasičským športovcom, ale niekedy v budúcnosti môže slúžiť aj ďalším deťom a vnúčikám...

Chceme Poďakovať všetkým sponzorom a dobrovoľníkom, ktorí nám pomáhali, podporovali nás či už počas nočnej súťaže alebo počas realizácií projektov. ĎAKUJEME bez Vás by sme nič nedokázali...

Ivana Tokárová